

ELF JULI EN ANDERE PERIKELEN RONDONOM HET NEDERLANDS ALS VOERTAAL

door Ivan VAN HYFTE

Vrijdag 11 juli 1997, zowat tien uur in de zonnige avond. Op de grote Vlaams-Europees bevestigde grote markt viert het 11-Julikomitee Oostende haar avondfeest van de Vlaamse Gemeenschap. Presentatrice Connie NEEFS vraagt sereen en viertalig de talrijk opgekomen toeschouwers te willen rechtstaan voor "De Vlaamse Leeuw"...

Het is ooit anders geweest ! De twee volgende (ingekorte) documenten tonen aan hoe er in 100 jaar aan de (Vlaamse) weg is getimmerd. Die tijd is ver weg en er is geen weg terug...

A. Op 7 juli 1896 leest burgemeester PIETERS een brief (1) voor van een zopas opgericht 11-Julikomitee. Erevoorzitter is F. VANDEWEGHE, voorzitter zijn A. DUPONT en J. FREDERIXCX, naast 2 "schrijvers" NEFORTS EN VERHULST. Zij willen "op elfden Juli den Guldensporenslag op luisterlijke wijze vieren" en vragen de Oostendse gemeenteraad hen hierbij ten volle te willen steunen in volgende suggesties :

- 1) dat de beiaard, die 's zaterdags altijd speelt, van 12 tot 1 uur, Vlaamsche liederen zou uitvoeren en insgelijks van 7 tot 8 uren 's avonds zijne jubeltonen zou laten horen.
- 2) dat de zegeklok zou luiden op den toren der hoofdkerk op hetzelfde uur.
- 3) dat het nationaal vaandel op het stadhuis en op den kerktoren zou wapperen.
- 4) dat dien dag verlof zou gegeven worden in al de scholen, of zoo niet dat de leeraar of onderwijzer eene kleine voordracht zou houden over dat roemrijk feit uit onze geschiedenis...

Discussiepunt was vooral de aangevraagde subsidie "...ten einde de kleine nering aan te moedigen en des noods een zestal eeremetelen te kunnen slaan voor de best versierde woningen".

De liberale burgemeester wil er niets van weten. Zijn partijgenoten LAROYE en E. JANSSENS verstoppen zich achter de laattijdigheid van aanvraag. P. PIL vergelijkt de situatie dan weer met Gent. Daar is de zaal ook teruggefloten; iets waarmee schepen VAN IMSCHOOT kan akkoord gaan. Gemeenteraadslid GERARD, een Naamse wijnhandelaar, vindt het gebeuren "une fête qui est de nature à froisser une nation amie". Hij gaat verder met Oostende een kosmopolitische stad te noemen "...qui reçoit bien tous les étrangers indistinctement; nous devons évidemment éviter de blesser les sentiments de nos hôtes...". Enkel P. DE BREYNE (voorzitter van het Oostendse Willemsfonds) stuurt aan op een rapport van de Feesten-commissie. Tevergeefs. De burgemeester heeft het laatste woord.

B. Een jaar later, op 12 oktober 1897, geeft PIETERS opnieuw lezing van een "Vlaamse" brief (2) van de Oostendse afdeling van het "Algemeen Nederlandsch Verbond". Voor jonge lezers moet het aangeklaagde onrecht vreemd en onbegrijpelijk klinken :

- 1) dat de officiële taal bij de besprekingen en het neerleggen der voorstellen in den gemeenteraad het Nederlandsch zou zijn.
- 2) dat de taal van het volk de eereplaats zou bekleeden op alle plakbrieven, aankondigingen en benamingen van straten, rechtstreeks of onrechtstreeks uitgaande van den gemeenteraad.
- 3) dat het gemeentebulletijn in het Vlaamsch zou worden opgesteld.
- 4) dat de briefwisselingen met andere gemeenten(...) in het Nederlandsch zouden worden gevoerd.

- 5) dat het Nederlandsch de voertaal zou zijn van het stedelijk onderwijs, zonder uitsluiting van Duitsch, Engelsch of Fransch.
- 6) dat de stadsbibliotheek zou verrijkt worden met Nederlandsche tijdschriften, wetenschappelijke en letterkundige werken.
- 7) dat in de verscheidene kwartieren der stad, volksbibliotheeken zouden worden geopend.

Voorzitter VERHULST vraagt tenslotte "...op een bevolking van 30 duizend zielen, nagenoeg 25 duizend te Oostende niets dan Vlaamsch spreken en de Vlaamsche taal in eere zou worden hersteld...".

1912. Wat te denken van volgende uitspraken van Oostendse politici in de gemeenteraad ?..

* H. BAELS (de latere gouverneur van West-Vlaanderen 1936-1940) - 1/1/1912

"Mijn vrienden willen niet dat bij hun binnentreden in den gemeenteraad niet één enkel Vlaamsch woord zou gesproken worden...".

* A. HAMMAN (reder) - 19/3/1912

"Je demande qu'a l'avenir nous ayons une traduction flamande de tous les réglemens (communaux)...".

* R. DEVRIERE (rentenier) tot H. BAELS - 16/4/1912

"Vous prenez toujours la parole en flamand, malgré qu'il y ait ici des membres qui ne le comprennent pas...".

(1) Bulletin Communal de la ville d'Ostende, 1896, p. 237 e.v.

(2) Bulletin Communal de la ville d'Ostende, 1897, p. 575 e.v.

BOEKEN

KINDEREN MAKEN DE KUST door Mark CONSTANDT

Bij de gelijknamige tentoonstelling in "Calidris" te Middelkerke (Westende-Bad) die in de zomer '97 doorging, verscheen een prettig leesbare studie van de hand van de Middelkerkse Gemeentearchivaris Mark CONSTANDT.

Deze historicus publiceerde in het verleden reeds talrijke uiterst interessante studies over de geschiedenis van onze badplaatsen, vooral vanuit het aspect toerisme, horeca, immobiliën en de daarmee onlosmakelijk verbonden verkavelingen.

"Kinderen maken de kust" kost 200 Fr. en is te verkrijgen in het Gemeentearchief Middelkerke

Kerkstraat 37
8430 Middelkerke

Norbert HOSTYN